

Bizim Amerikamız

Kasım 2019, Sayı: 11

Değerli okurlarımız, Bizim Amerikamız adlı elektronik bültenimizi yeniden sizlerle buluşturmanın heyecanını yaşıyoruz. Tüm dünyanın gözünün Latin Amerika'nın üzerinde olduğu, içinde bulunduğumuz günlerde tamamı gençlerden oluşan ekibimizle birlikte gerçekleştirdiğimiz bu çalışmayı beğeneceğinizi umuyoruz. Katkı ve önerilerinizi bekliyor, etkinliklerimizde görüşebilmek ümidiyle selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

Prof. Dr. Mehmet Necati KUTLU

Bu Sayıda

Yaşanan Seçim Krizinin Ardından Bolivya Cumhurbaşkanı Evo Morales İstifa Etti ve Meksika'ya Sığındı	2-3
Venezuela Cumhurbaşkanı Nicolas Maduro: Evo Morales, Bolivya'nın Sürgün Edilen Cumhurbaşkanı	4
Arjantin'de Ekonomik Krizin Gölgesinde Geçen Seçimlerde Kazanan Alberto Fernandez Oldu	5
Arjantin Seçimleri	6
Amia Olayı, Savcı Nisman'ın İntiharı ve Kirchner Hakkındaki İddialar	7
Peru'da Siyasi Gerginlik Krize Dönüştü	8
Ekvator'da Halk IMF ile Yapılan Anlaşmayı Protesto Etti	9
ABD'nin Orta Amerika'ya Yapacağı Ekonomik Yardımlar Mülteci Anlaşmasına Bağlı	10
Kolombiya'da Öğretmenler, Öğrenciler ve Sendikalar Çalışma ve Emeklilik Reformuna Karşı Yürüdü	11
Meksika'da 15.000 Yıl Öncesine Ait Mamut İskeletleri Buldu	12
Kolombiya Küba'dan bir kez daha ELN üyelerinin iadesi konusunda resmi bir cevap istedi	13
30 Peso'nun Değil, 30 Yılıın Ayaklanması	14
Venezuela Dışişleri Bakanı Jorge Arreaza, Bağlantısızlar Hareketi Zirvesi katılımcılarından destek istedi	15
TIAR Gündemi	15
Rus Başbakan'dan Küba'ya Resmi Ziyaret	16
Dünyanın En Büyük Hidroelektrik Santrali Olan Itaipu Barajı Paraguay Ve Brezilya Arasında Krize Sebep Oldu	17
Lula da Silva 18 Ay Sonra Serbest Bırakıldı	18

Yaşanan Seçim Krizinin Ardından Bolivya Cumhurbaşkanı Evo Morales İstifa Etti ve Meksika'ya Sığındı

Evo Morales ülkede yaşanan halk ayaklanmalarının ardından istifa ederek Meksika'ya gitti. Meksika Hükümeti, politik sığınmacı Morales'in can ve mal varlığının en iyi şekilde korunacağını açıkladı.

Bolivya'da devlet başkanlığı seçimleri ülkede tansiyonu yükseltmiş, 20 Ekim 2019 tarihinde gerçekleşen devlet başkanlığı seçiminin ilk sonuçları, ülkeyi 2020-2025 yıllarında yönetecek başkanın ikinci tur seçimlerinde belirleneceğini göstermiştir. Sandık sonuçları güncellendiğinde mevcut başkan Morales, oyların yüzde 46,8'ine; Morales'in en yakın rakibi muhalif aday Carlos Mesa ise oyların yüzde 36,74'ünü almıştır. Ancak açılan sandık oranı yüzde 80'lerin üzerine çıktığında güncelleme durmuş, veri yüklemesinin durmasından saatler sonra yeni güncellemeyle Morales ve Mesa arasındaki oy farkının arttığı, seçimin ikinci tura kalmadığı görülmüştür.

Kaynak: Telegrafo

Muhalefet, Başkan Morales'in seçim sonuçlarını etkilediğini iddia ederek sonuçlarını itiraz etti. Ülke genelinde yapılan gösterilerin bir bölümü şiddet eylemine dönüşürken seçim sandıkları ve oy verme merkezleri ateşe verildi. Evo Morales'in rakibi Mesa, sonucu tanımayacaklarını söyleyerek halkı oylarını savunmak için eylem yapmaya davet etti. Bolivya'da 2006'dan bu yana iktidarda olan Morales, ülkedeki yoksulların refah seviyesini yükseltmek için uyguladığı politikalarla geniş kesimlerin desteğini almış ancak son yıllarda antidemokratik tavırlar sergilediği sebebiyle birçok kez muhalefetin eleştirilerine hedef olmuştur.

24 Ekim 2019 tarihinde, sabah erken saatlerde tüm kanalların ortak yayınladığı canlı yayına çıkan Bolivya Devlet Başkanı Evo Morales, dış mihrakların desteklediği muhaliflerin kendisine karşı bir darbe hazırlığı içinde olduklarını iddia ederek olağanüstü hal ilan edildiğini duyurmuştur.

Bolivya'da 4'üncü kez başkanlık koltuğuna oturmak isteyen Evo Morales, 20 Ekim Pazar günü yapılan seçimleri kesin olarak kazandığını açıklamak üzere başkent La Paz'da bir basın toplantısında, toplantısı düzenlemiş ve Yüksek Seçim Komisyonu (TSE) tarafından oyların yüzde 98'den fazlasını sayıldığına dair açıklamalarda bulunmuştur. Devlet Başkanı Morales, "Rakibinin yüzde 36,7 oranında oya sahip olduğunu ve kendi oyunun ise yüzde 46,83 civarında olduğunu ifade etmiştir.

2005 yılında yapılan genel seçimleri kazarak Bolivya'nın Cumhurbaşkanı olan Evo Morales'in ikinci başkanlık dönemi ise 2009 yılında yapılan seçimlerde % 64 oranında oy alarak başlamıştır. Diğer yandan, Bolivya Anayasa Mahkemesi tarafından 2008 yılının Ekim ayında devlet başkanının iki dönemden fazla seçilemeyeceğine ilişkin anayasal reformun hayata geçirilmesiyle Bolivya'da bir Devlet Başkanı iki defadan fazla görev yapamayacağına yönelik 168. Kanun Bolivya Anayasasına girmiştir. Ancak söz konusu kararın alındığı süreçte hâlihazırda Devlet Başkanı olarak görev yapan Evo Morales'in içinde bulunulan başkanlık dönemi bu karardan muaf tutularak, bir sonraki döneminden itibaren geçerli olacağı kamuoyuna duyurulmuştur. Evo Morales, 2015 yılında seçimi kazanarak 3. kez devlet başkanı olmuştur.

4'üncü kez başkanlık yapmanın yollarını arayan Evo Morales, Anayasa'nın 168. Maddesi uyarınca Başkan ya da Başkan Yardımcısının arka arkaya iki dönem seçilmesine olanak sağlayacak anayasa değişikliğini oylamak üzere 2016 yılında ülke genelinde bir referandum yaptırmış ve sandıktan % 51'e % 49'lük oy oranıyla hayır kararı çıkmıştır. Seçimlere 4'üncü kez katılma şansını referandumla elde edemeyen Morales, Bolivya Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş, dönemin Anayasa Mahkemesi Başkanı Macario Lahor Cortez, 2017 yılının Ekim ayından itibaren geçerli olmak üzere tüm adayların seçimlere 3 seferden daha fazla katılabileceğini açıklamış ve bahse konu kararı bireyin seçme ve seçilme özgürlüğüne dayandırmıştır. Yaşanan bu gelişmeler, muhalif kesimin tepkisine neden olmuş, halk arasında Anayasa Mahkemesi ile Morales arasında gizli bir anlaşma olduğuna dair söylentiler dolaşmaya başlamıştır.

24 Ekim sabahı erken saatlerde tüm kanalların ortak yayınladığı canlı yayına çıkan Bolivya Devlet Başkanı Evo Morales, uluslararası destek alan sağcı muhaliflerin kendisine karşı bir darbe hazırlığı içinde olduklarını söyleyerek olağanüstü hal ilan ettiğini duyurmuştu.

29 Ekim tarihine gelindiğinde, başkanlık seçimlerinin üzerinden 1 haftadan fazla süre geçmiş olmasına rağmen Bolivya'da muhalefet henüz seçim sonuçlarını kabul etmemiş ve eylemler tüm şiddetiyle devam etmekteydi. Bolivya'da güçlü bir sivil toplum kuruluşu olan Pro Santa Cruz Komitesi'nin Başkanı Luis Fernando Camacho, seçimlerin 2. tura kalmasını değil, yenilenmesini istediklerini bildirmiştir. Camacho, ülke geneline yayılan eylemler sırasında önemli bir rol üstlenmiş, çeşitli kentlerde mitingler düzenleyerek muhaliflerin geri adım atmaması gerektiğini, halkın kararlı duruşu sayesinde seçimlerin iptal edilebileceğini anlatan konuşmalar yapmıştı.

30 Ekim tarihinde ülke genelindeki şiddetli eylemler nedeniyle ölü ve yaralı sayısı hızla artmaktaydı. Bolivya Yüksek Seçim Kurulu, Amerika Devletleri Örgütü'nün (Organización de Estados Americanos) gerekli incelemeleri yaparak bir seçim raporu hazırlamasında bir sakınca olmadığını açıklamıştı. Hemen ardından Carlos Mesa'nın, Amerika Devletleri Örgütü'nün başlatacağı inceleme çalışmasında gözlemci olarak yer almak istemediği haberleri medyaya yayılmış; Bolivya Adalet ve Barış Bakanı Héctor Arce, Mesa'nın demokratik yollarla yapılmış olan seçimleri kaybettiğini bildiği için araştırma komisyonuna katılmak istemediği yönünde bir açıklama yapmıştı.

Bolivya'daki sivil toplum örgütleri ve Ulusal Demokrasiyi Koruma Komitesi (CONADE) 3 Kasım tarihinde yaptıkları ortak açıklamada Evo Morales'e istifa etmesi için 48 saat süre tanıdıklarını, istifa etmemesi durumunda eylemlerin şiddetli bir şekilde devam edeceğini duyurmuş ve Bolivya Silahlı Kuvvetleri'ne halkın yanında olması yönünde bir çağrı yapmışlardı.

5 Kasım tarihine gelindiğinde Evo Morales'in istifa etmemesi üzerine muhalif kesim eylemlere yeniden başlamış, 9 Kasım'da bazı polis gruplarının da eylemlere destek vermesiyle Evo Morales'in otoritesi gittikçe daha fazla yara almaya başlamıştır. Hükümetin kendilerini uzun zamandır dikkate almadığını söyleyen polisler, maaşlarının ve emeklilik ücretlerinin Bolivya Silahlı Güçleri mensupları ile aynı seviyeye gelmesini istediklerini açıkladılar.

10 Kasım tarihinde ise Bolivya Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Williams Kaliman Romero tarafından yapılan açıklamayla asla halkla karşı karşıya gelmeyeceğini duyurdu ve bir video yayınlarak ülkedeki karışıklığın dinmesi, barışın ve düzenin sağlanması için Bolivya Silahlı Kuvvetleri'nin, Morales'in istifasını istediğini açıkladı. Aynı tarihte Morales'in kız kardeşi Esther Morales'nın evi eylemciler tarafından yakılmıştı. Muhalif gruplar ülkenin ulusal televizyon kanallarını ele geçirmiş ve çalışanları aksi yönde fikirler savunmalarını konusunda uyarılmıştı.

Polisin ve askerinin desteğini de kaybeden Evo Morales, 10 Kasım'da, Bolivya yerel saatiyle 16:51'de başkanlık görevinden istifa etti. İstifa gerekçesi olarak ailesinin sürekli olarak takip edilmesini ve mal varlıklarına zarar verilmesini gösterdi. Bolivya'da farklı kesimlerin karşı karşıya gelmesini istemediğini de ekleyen Morales, ülkede sivil bir darbe yapıldığını iddia etti. 12 Kasım 2019 tarihinde Meksika Devlet Başkanı López Obrador tarafından gönderilen bir uçakla Meksika'ya doğru yola çıkan Evo Morales bir süre siyasi sığınmacı olarak orada kalacağını belirtti. Darbeye hayır sloganlarıyla sokaklara çıkan Morales destekçisi kesim de eylemlere başladı, ülkede barışın ve huzurun tesisi için çalışmalar sürmektedir.

Kaynak: Sputnik, El Deber, El Universo ve CNN Español

Haberi hazırlayan: Çağdaş Sina ÇÖREKLİ

Kaynak: Agence France-Presse

Venezuela Cumhurbaşkanı Nicolas Maduro: Evo Morales, Bolivya'nın Sürgün Edilen Cumhurbaşkanı

Bolivya'da yaşanan gelişmelere ilişkin açıklamada bulunan Venezuela Bolivarcı Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nicolás Maduro, "az önce Evo ile görüştim, Venezuela halkına selamlarını gönderiyor, durumu oldukça iyi ve Bolivya'ya daha güçlü bir şekilde dönecek" dedi.

Kendisine suikast düzenleneceğine dair haberlerin ortaya çıkmasından sonra eski Bolivya Cumhurbaşkanı Evo Morales'e siyasi iltica hakkı tanıyan Meksika Devlet Başkanı Andrés Manuel López Obrador'a Evo'yu kurtardığı için teşekkürlerini ilettiler. Bunun yanı sıra, Bolivya'nın eski Cumhurbaşkanı'nun hayatının kurtulması için alınan bu kararın mimarı olan Arjantin'in yeni seçilmiş Cumhurbaşkanı Alberto Fernandez'e de şükranlarını sundu.

Kaynak: Agence France-Presse

10 Aralık 2019 tarihinde başkanlık görevini devralacak Fernandez, Bolivya'da yaşanan bu siyasi krizin aşılması için Meksika, Paraguay, Peru ve Şili Devlet Başkanları ile görüştü ve istifa ederek ülkesinden ayrılan Evo Morales'i telefonla arayarak bilgi aldı.

Maduro, Bolivya Silahlı Kuvvetlerine ve General Kaliman'ı kimsenin daha fazla canının yanmaması için sağduyuya davet etti ve hukuk devletinin ilkelerine geri dönmeleri konusunda çağrıda bulundu. Ayrıca, tüm bu yaşanan gelişmelerin Bolivya'yı bir iç savaşa sürükleyebileceğinin altını çizen Maduro, silahlı kuvvetlerin bu durumun farkına varması

Kaynak: BBC

berindeki küçük bir grup tarafından karşılandı.

Kaynak: *El Universal, Infobae*

Haberi hazırlayan: Öğr. Gör. Zeynep KAYACIK

gerektiğini belirtti. "Buradan Bolivya'nın en üst yetkili mercilerine sesleniyorum: Dünya tüm bu olanları görüyor, tarih bunların hesabını soracak. Tarihin sesini dinleyin. Sizin Başkumandanınız Evo Morales'tir ve görevine yeniden getirilmelidir" dedi.

Az önce Evo Morales ile yaptığı telefon görüşmesinde, istifasının yasal olmadığını ve toplanan meclisin Morales'in istifasını kabul etmediğini, dolayısıyla Morales'in sürgündeki Cumhurbaşkanı olduğunu iddia etti.

13 Kasım Salı günü Meksika'ya inen Evo Morales, Meksika Dışişleri Bakanı Marcelo Ebrard ve bera-

Arjantin'de Ekonomik Krizin Gölgesinde Geçen Seçimlerde Kazanan Alberto Fernandez Oldu

Arjantin'de 22 Ekim 2019 Pazar günü yapılan genel seçimlerde kazanan peronist eğilimli aday Alberto Fernandez oldu. Arjantin halkı Başkan ve Başkan Yardımcısının yanısıra 130 milletvekili ve 24 senatörü de seçti.

Herkesin Cephesi Koalisyonu (Frente de Todos) adayı olan Adalet Partisinden (Partido Justicialista) Alberto Fernandez oyların yüzde 47,79' unu aldı. Diğer yandan Değişim için Hep Birlikte Koalisyonu (Juntos para el Cambio) adayı Cumhuriyetçi Partiden (Propuesta Republicana) olan mevcut Başkan Mauricio Macri'nin oy oranı yüzde 31,80'de kaldı.

10 Aralık 2019'den 2023'e kadar Arjantin'de Devlet Başkanlığı görevini yürütecek Alberto Fernandez'e bu süre çerçevesinde eski başkan Cristina Fernandez de Kirchnerer Başkan Yardımcısı olarak eşlik edecek.

Kaynak: AP

Seçimlere ekonomik krizin eşiğinde giren Arjantin'de peronist eğilimli aday Fernandez'in seçimi kazanması iç ve dış piyasada negatif olarak algılandı. Ülkenin risk faktörü göstergesi ikiye katlarken, para birimi Peso da oldukça değer kaybettiği görüldü.

Seçim kampanyası döneminde yapılan anketlerde mevcut Başkan Mauricio Macri ile kazanan aday Alberto Fernandez arasındaki gidişat dengeli görünürken, 11 Ağustos 2019 tarihinde gerçekleştirilen PASO adlı ön seçimde Başkan Macri'nin oyu yüzde 31.80'de kalırken Fernandez'in yüzde 47.79'luk oy alması oldukça şaşkınlık yarattı. Beklenmeyen bu sonucun ardından hükümet kanadı yeniden seçilebilmek için seçim çalışmalarını hızlandırırken seçimi ikinci tura götürebilmenin yollarını aradı. Zira Arjantin Anayasası uyarınca

birinci turda en çok oyu alan aday ile en çok oyu alan ikinci aday arasındaki farkın yüzde 10'dan az olması durumunda seçim ikinci tura gidiyor ve en çok oyu alan iki aday arasında yeniden bir seçim yapılıyor.

Seçim sonuçlarının kesinleşmesinin ardından kazanan aday Alberto Fernandez ile mevcut Başkan Mauricio Macri dengeli bir geçiş sürecinin yaşanması için bir araya geldi. Her ne kadar Arjantin'de yaşanan krizin boyutları 2001 yılında yaşanan krizdeki kadar olmasa da yaşanacak bu geçiş sürecinin ülke menfaatleri açısından oldukça dengeli yapılması gerektiği belirtiliyor. Öte yandan, 10 Aralık 2019 tarihinde yönetimi devralacak Fernandez'i yüksek enflasyon (yüzde 60), yerli para birimi Peso'nun Dolar karşısında yaşanan değer kaybı, IMF'ye ödenmesi gereken borç, işsizlik ve resesyon gibi çözüm bekleyen oldukça önemli sorunların beklediği ifade ediliyor.

Kaynak: BBC, Clarin, CNNespañol, La Nacion

Haber Hazırlayan: Öğr. Gör. Zeynep KAYACIK

Argentine presidential election results

ALBERTO FERNÁNDEZ
FRENTE DE TODOS

48.10%
12,473,709 votes

MAURICIO MACRI
JUNTOS POR EL CAMBIO

40.37%
10,470,607 votes

ROBERTO LAVAGNA
CONSENSO FEDERAL

6.16%
1,599,707 votes

NICOLÁS DEL CAÑO
FIT UNIDAD

2.16%
561,214 votes

*Results with 97.13% of the votes counted

Source: Argentine Electoral Authority

BBC

Arjantin Seçim Sonuçları

Kaynak: BBC

Arjantin Seçimleri

27 Ekim 2019 tarihinde Arjantin’de yapılan seçimleri Peronist aday Alberto Fernández kazandı. Genel seçimlere katılım %81 oranında olurken Fernández geçerli oyların %48’ini alarak ilk turda Devlet Başkanı seçildi. 10 Aralık 2019 tarihinde başkanlık görevini devralacak olan Fernández’in yardımcısı ise 2007-2015 yılları arasında iki dönem başkanlık yapmış olan Cristina Fernández de Kirchner olacak. 2003 yılında başkan seçilen Néstor Kirchner’ın kurduğu hükümette de görev alan Alberto Fernández, Cristina Kirchner’ı adalet kurumlarını politikleştirdiği gerekçesiyle eleştirerek muhalif bir konuma geçtiği iddia edildi. 2015 yılındaki seçimleri ülkenin büyük sermayedarlarından Mauricio Macri kazandıktan sonra bu iki Peronist siyasetçi tekrar yaklaşarak Cristina Kirchner seçimler yaklaşırken sürpriz bir hamleyle başkanlık için Alberto Fernández’i öne çıkardı. Seçimlere Herkesin Cephesi (Frente de Todos) Koalisyonu ile geniş bir cephe kurarak girdi ve Macri’nin bir dönemlik iktidarına son verdi.

“Kirchner”cilik Arjantin’de Peronizmin sol bir yorumu olarak değerlendiriliyor. 1990’lar boyunca Arjantin Carlos Menem yönetiminde neoliberal, özelleştirmeci ve IMF’ye bağımlı bir ekonomiye mahkum edilmişti. Yaşanan 2001 krizinden sonra ülke büyük çaplı bir kargaşaya sürüklenmiş alacaklılar Arjantin aleyhine davalar açmaya hazırlanıyordu. Bu koşullar altında Néstor Kirchner Devlet Başkanı seçildi. Arjantin 2015 yılına kadar bir dönem Néstor Kirchner, iki dönem Cristina Fernández de Kirchner olmak üzere üç dönem Kirchner ailesi tarafından yönetildi. Üst üste üç dönem başkanlık yapmayı engelleyen anayasa maddesi uyarınca 2015 yılında aday olamayan Cristina Kirchner sağ gelenek içinden gelen başka bir aday destekledi. İkinci tura kalan seçimlerde sağ cephe Macri etrafında birleşti ve Macri yaklaşık 600 bin oy farkla Devlet Başkanı seçildi.

Kaynak: El Cronista

Devletçi, halkçı ve milliyetçi bir siyasi geleceği temsil eden Néstor Kirchner iktidara gelir gelmez Arjantin’in boğazını sıkkan dış borçların %30’a yakını pazarlıkla sildirmeyi başardı. Büyük bir kısmını yeniden yapılandırdı. 1990’lar boyunca özelleştirilen tüm kamu kurumlarını yeniden kazandı. Bu kurumlar aracılığıyla istihdam sağlayarak işsizlik oranını düşürdü. 2007 yılından itibaren başkanlık görevini üstlenen Cristina Kirchner dönemi ile birlikte Arjantin’de işsizlik oranı %20’lerden %7 civarına geriledi. Emeklilik fonları ve sosyal fonlar kuruldu. Toplumun en alt kesimi desteklendi ve geniş çaplı ev edindirme kampanyası düzenlendi. Kirchner’ler döneminde stratejik sektörler; Arjantin Havayolları ve Demiryolları, su dağıtım şirketi, Arjantin Postası ve eski Devlet Petrol Şirketi YPF’yi yeniden devletleştirildi. 1976 cuntasıyla hesaplaşıldı ve üst düzey komutanlar yargılanarak cezalarını çektiler. Medya yasası çıkarılarak büyük medya tekellerinin etkisi büyük ölçüde kırıldı. Bu tekeller tarafından işgal edilen frekanslar kar amacı gütmeyen kuruluşlara tahsis edildi. Ücretsiz sağlık ve eğitim hizmetleri yaygınlaştırıldı. Rusya ve Çin ile ortaklıklar kurularak atıl durumlardaki nükleer santraller aktif hale getirildi ve yeni nükleer santraller inşa edildi. Kirchner’ler 2001 krizinden sonra sahiplerinin kârları alıp kaçtığı fabrikaları yöneten ve fabrikaların borçlarını ödeyen işçi kooperatiflerini destekledi ve yaygınlaştırdı.

Macri ise iktidara gelir gelmez iki gün içinde 30 kadar kararname ile önceki başkanın yaptıklarını tek tek iptal etti. Örneğin medya tekellerine karşı uygulanan yasayı askıya aldı. Kirchner hükümetlerinin ödemeyi reddettiği dış borçları ödeme taahhüdü verdi ve ABD ile yıpranan ilişkileri hızlıca onarma çabasına girişti. Macri iktidarının ilk iki yılında Arjantin’de enflasyon %40’lara fırladı. Kirchner hükümetlerinin desteklediği toplumun dezavantajlı kesimlerine yapılan yardımlar kesildi ve kamu harcamalarında sübvansiyonlar kaldırıldı. IMF’den yeni borçlar alındı ve bunlar neticesinde uygulanan kemer sıkma politikaları sonucunda yüz binlerce kişi işsiz kaldı. Kirchner’ler döneminde borçlara karşı alınan tutum Alberto Fernández döneminde de devam edecek gibi duruyor. Seçimden sonra yaptığı ilk konuşmada Arjantin’in ekonomik sorunları ve borçları üzerine gelen bir soruya Fernández, Arjantin’in bu borcu ödemesinin olanağının olmadığını belirterek cevap verdi. Bunun yanısıra kıtada özellikle Bolivarçı İttifak üyesi ülkelerin liderleriyle olan dostluğu iyi biliniyor. Latin Amerika entegrasyonu konusunda da bu ülkelerle işbirliği yapılması kaçınılmaz görünüyor. Öte yandan, bölgede ABD ile sıkı ilişkilere sahip olan Macri hükümetinin kaybedişinin dengeleri etkileyeceğini söylemek mümkün.

Kaynak: Resumen Latinoamericano

Haberi Hazırlayan: Fırat KESKİN

Amia Olayı, Savcı Nisman'ın İntiharı ve Kirchner Hakkındaki İddialar

1994 yılında Arjantin İsraililer Derneği'ne ve İsrail Konsolosluğu'na bombalı saldırı düzenlendi. Latin Amerika'nın en fazla Yahudi nüfusunun olduğu Arjantin'de Yahudi teşkilatları önce Hizbullah'ı daha sonra İran'ı suçladı. O dönemde Arjantin, İran'la nükleer teknolojinin transferi konusunda görüşmeler yapıyorlardı. Bundan sonra görüşmeler durdu ve ilişkiler bozuldu. Bununla ilgili o zamandan bu yana birçok İranlı diplomat sorgulansa da olayın arkasında İran'ın olduğu kanıtlanamadı. 2004 yılında olayın araştırılması için Yahudi teşkilatların baskısıyla Néstor Kirchner, savcı Alberto Nisman'ı görevlendirdi. Nisman olayların arkasında İran'ın olduğunu kanıtlamaya çalıştı ancak bu konuda hiçbir ilerleme sağlayamadı. 2013 yılına kadar kopuk olan Arjantin-İran ilişkilerini yeniden tesis etmek ve olayı aydınlatmak için Başkan Kirchner, İran'la bir mutabakata vararak ortak araştırma başlattı.

Nisman bunun üzerine yetkilerini aşarak başta Başkan Kirchner ve Dışişleri Bakanı Hector Timerman olmak üzere hükümet yetkililerin bazıları hakkında fezleke hazırladı. Cristina Kirchner hakkındaki suçlamalar buraya dayanmaktadır. Nisman, muhalefet liderleriyle birlikte Meclis'te açıklama yapacağını ilan etti. Bu açıklamayı yapacağı günden önceki gece intihar etti. İntihar olayı oldukça şaibeliydi. Medya tekelleri Başkan Kirchner'a yüklendi. Kirchner

Kaynak: Agence France-Presse

yayınladığı bir mektupla olayı özetledi ve kamuoyuna bazı sorular yöneltti. Bu esnada ülkenin istihbarat şefi ABD'ye kaçtı. Bu durumda Kirchner ülke istihbaratının güvende olmadığını ilan etti ve kurumu feshederek istihbaratı orduya bağladı. Macri yönetiminde İran ile varılan ortak araştırma mutabakatı iptal edildi ve hükümette yer almayan bazı liderlerinde dahil edildiği torba dava Kirchner ve Dışişleri Bakanı Timerman'ı yolsuzluk ve vatana ihanet gibi birçok suç iddiasıyla hedef aldı. Timerman ev hapsindeyken hayatını kaybetti. Kirchner ise Senatör olduğu için hakkında tutuklama yapılamadı. Kirchner'ı hedef alan davadaki tek tutuklu sanık olan Herkes İçin Vatan Partisi (Patria para Todos) lideri Fernando Esteche de Ekim ayında "iddia makamının duruşmaların başlaması için yeterli argümanı öngörülen süreçte oluşturamayacağı anlaşıldığı" gerekçesiyle serbest bırakıldı. Wikileaks belgelerinde ABD Büyükelçiliği ile ilişkileri saptanan Savcı Nisman'ın intiharı ise hala merak konusu.

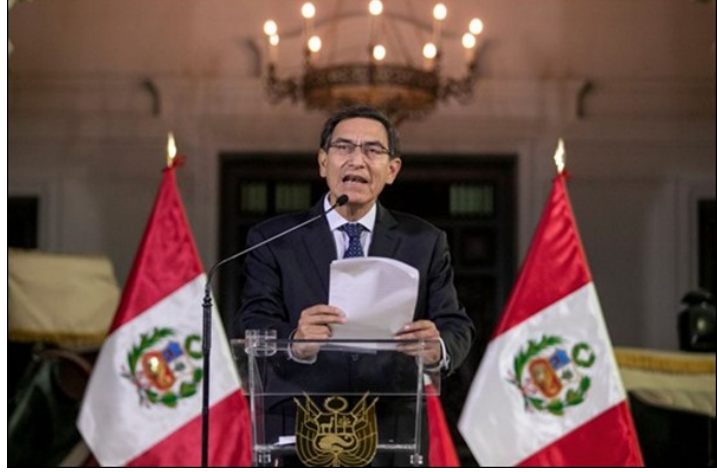
Kaynak: Resumen Latinoamericano

Haberi Hazırlayan: Fırat KESKİN

Peru'da Siyasi Gerginlik Krize Dönüştü

Peru Devlet Başkanı Martín Vizcarra ile Kongre arasında yaşanan gerginlik anayasal bir krize dönüştü. Kongre'nin Anayasa Mahkemesi üyeliklerine muhalefete yakın isimleri seçmesi sonrasında Vizcarra, Kongre'yi feshetti. Kongre ise Vizcarra'yı görevden alarak yerine Başkan Yardımcısı Aráoz'u getirdi.

Peru'da 2016 yılından beri artan siyasi gerginlik anayasal bir krize dönüştü. Devlet Başkanı ile Kongre arasında olan siyasi rekabetin her geçen gün arttığı Peru'da 2016 yılında Başkan seçilen Pedro Pablo Kuczynski, hakkındaki yolsuzluk iddiaları ve taraftarlarının Kongre üyelerini bir takım ekonomik vaatlerle kendi saflarına çekme çabalarının ortaya çıkması sonucunda 21 Mart 2018 tarihinde görevinden istifa etmişti. Kuczynski'nin istifası sonrası Devlet Başkanlığı görevine getirilen Devlet Başkan Birinci Yardımcısı Martín Vizcarra da Devlet Başkanlığı ile Kongre arasında yaşanan siyasi gerilime engel olamadı. Üst düzey yargı mensuplarının adam

Kaynak: AP

kayıma ve yolsuzluk yaptıklarıyla ilgili telefon kayıtlarının ortaya çıkması ve ana muhalefetin lideri Keiko Fujimori'nin yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle tutuklanmasıyla birlikte geçtiğimiz aylarda siyasi gerilim daha da yükselmişti.

30 Eylül'de Kongre'nin Anayasa Mahkemesi üyeliğine Kongre'ye yakın kişileri seçti. Bu durumu Kongre'nin elindeki gücü kötüye kullanması olarak yorumlayan Vizcarra, Kongre'yi feshetti. Kongre'nin fesih kararını devam eden Kongre oturumunda öğrenen milletvekilleri ise kararın Peru Anayasası'na aykırı olduğuna karar vererek oturuma devam etme kararı almışlardı. Aynı oturumda Kongre, Vizcarra'yı görevden alarak Başkan Yardımcısı Mercedes Aráoz'u Geçici

Kaynak: AP

Devlet Başkanı olarak atadı. Kongre'nin verdiği geçici Devlet Başkanlığı görevini kabul eden Aráoz, Amerikan Devletler Örgütü ve Peru Ordusu'ndan aradığı desteği bulamaması üzerine 1 Ekim'de tüm görevlerinden istifa etmişti.

Aráoz'un istifası sonrasında siyasi gerginliğin bir nebze de olsa azaldığı Peru'da Devlet Başkanı Vizcarra, 2 Ekim günü, 26 Ocak 2020 tarihinde Genel Seçimlerin yapılacağını ilan etmişti. Vizcarra'nın bu kararı gerek halk gerekse de uluslararası kuruluşlar tarafından ilgiyle karşılandı. Amerikan Devletler Örgütü 7 Ekim'de yaptığı bir açıklamayla seçimlerin yenilenmesi kararını desteklediğini açıkladı. Lima merkezli Datum Internacional

Kamuoyu Araştırma Şirketi de Vizcarra'ya yönelik halk desteğinin Kongre'yi dağıtma kararı ile birlikte yüzde 52'den yüzde 82'ye yükseldiğinin altını çizdi.

Kaynaklar: Bloomberg, Chicago Tribune ve World Politics Review

Haberi hazırlayan: Hüseyin Sinan GÜLER

Ekvator'da Halk IMF ile Yapılan Anlaşmayı Protesto Etti

Ekvator hükümeti, ülkenin mali sıkıntılarla ve dış borçlarla karşı karşıya kalması nedeniyle 2019 yılının Şubat ayında IMF ile 4.200.000.000\$'lık bir kredi anlaşması imzaladı. IMF ve Ekvator hükümeti arasında imzalanan kredi anlaşması doğrultusunda mevcut Başkan Lenin Moreno, 2 Ekim 2019 tarihinde, halk arasında "Paquetazo" olarak bilinen 883 numaralı kararnameyi duyurdu. Anılan kararname akaryakıt desteğinin kaldırılması, kamu sektöründe çalışmaya başlayacak kişilere % 20 oranında daha az maaş ödenmeye başlanması ve kamu sektöründe çalışanların yıllık izinlerinin 30 günden 15 güne indirilmesi gibi maddeler yer almaktaydı.

Kaynak: Emprender

Ekvator hükümetinin uzun yıllardır verdiği akaryakıt desteklerini kaldıracağını duyurması üzerine 3 Ekim'de genel ulaştırma grevi olarak başlayan ve tüm ülkede hükümet karşıtı eylemlere dönüşen eylemler, olağanüstü hal ilanına rağmen yerlilerin de desteğiyle daha şiddetli bir hal aldı. Devlet Başkanı Lenin Moreno'nun hükümetin merkezini ülkenin güney batısındaki liman kenti Guayaquil'e taşımaya neden olan eylemler Quito'da uzun süre devam ederken, şehre ulaşan protestocuların bir kısmı yasama organı Ulusal Meclis binasına kadar girdi. Eylemlerin başladığı gün ülke genelinde 195 eylemci gözaltına alınırken 21 polis yaralandı. Söz konusu durum hakkında açıklama yapan Ekvator Devlet Başkanı Lenin Moreno, alınan ekonomik kararların yerinde olduğunu söyledi. Toplumun kaosa sürüklemeye çalışan insanların olduğunu vurgulayan Moreno, halkı sağduyulu olmaya davet etti.

Kaynak: Reuters

Ekvator Ekonomi Bakanlığı, yaptığı bir araştırma sonrasında, 2005-2018 yılları arasında taşıma sektörüne yapılan akaryakıt yardımının 54.269 milyon dolar olduğunu ve bu meblağın Ekvator'un Gayrisafi Yurtiçi Hasılasının (GSYİH) %50'sine, dış borçlarının ise tamamına eşit olduğunu bildirdi. Başkan Lenin Moreno, ülkedeki protestoların arkasında 2007-2017 yılları arasında başkanlık yapmış Rafael Correa'nın olduğunu iddia etti. Buna mukabil, Rafael Correa da Lenin Moreno'nun küresel güçlerin kuklası olduğu yönünde bir açıklama yaptı.

Ekvator Piskoposlar Birliği ve Ekvator'da bulunan BM'nin yetkili mercileri tarafından Hükümet ile yerli liderlerin yaşanan krizin çözümüne bir araya geleceğini duyuruldu. 13 Ekim 2019 tarihinde yapılan müzakerelerde 883. Kararnamenin iptaline ve

yeni bir kararnamenin hazırlanması için yerli halktan ve hükümetten oluşan bir komite kurulmasına; BM'nin ve Ekvator Piskoposlar Birliği'nin de arabuluculuk yapması hususları üzerinde mutabakat sağlandı. Müzakerelerin ardından ülke genelindeki eylemler büyük ölçüde azalırken, Ekvator Halk Haklarını Savunma Kamu Denetim Kurulu (Defensoría del Pueblo), ülke genelindeki eylemler süresince 8 kişinin öldüğünü, 1340 kişinin ise yaralandığını açıkladı.

Kaynak: Sputnik, El Deber, El Universo ve CNN Español

Haberi hazırlayan: Çağdaş Sina ÇÖREKLİ

ABD'nin Orta Amerika'ya Yapacağı Ekonomik Yardımlar Mülteci Anlaşmasına Bağlı

Ülkesine gelen mülteci sayısını azaltmak isteyen Trump yönetimi; Honduras, El Salvador ve Guatemala ile mülteci anlaşmaları imzalayarak bu ülkeler üzerinden gelen mülteci sayısını azaltmayı planlıyor. Beyaz Saray'a yakın kaynaklar, söz konusu ülkelerin anlaşmaları imzalamamaları durumunda bölgesel kalkınma yardımlarından mahrum edileceğini belirtiyor.

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) yönetimi, ülkesine gelen mülteci sayısını azaltmaya yönelik çabalarına bir yenisini daha ekledi. 2019 başında El Salvador, Honduras ve Guatemala'ya yapılan ekonomik kalkınma yardımlarını bu bölgeden ABD'ye gelen göçmen ve mülteci sayısının fazlalığı nedeniyle durdurma kararı alan ABD Başkanı Donald Trump ve yönetimi, söz konusu olan ülkeler ile mülteci anlaşmaları imzalayarak göçmen ve mülteci sayılarını azaltmayı planlıyor.

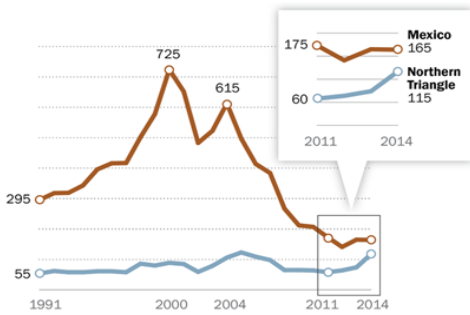
ABD'nin yapmak istediği anlaşmalara göre El Salvador, Honduras ve Guatemala "Güvenli Üçüncü Ülke" statüsüne sahip olan ülkeler olarak kabul edilecek. Bu ülkelerin "Güvenli Üçüncü Ülke" statüsünde olması, ABD'nin bu ülkelerden ya da bu ülke-

Kaynak: AP

New immigrant arrivals to U.S. from Northern Triangle grow between 2011 and 2014, while flow from Mexico dwindles

Estimated annual inflow of immigrants, in thousands

Note: Northern Triangle includes El Salvador, Guatemala and Honduras. Data rounded to nearest 5,000.
Source: Pew Research Center analysis of 2000 census (5% sample); 2000-2004 American Community Survey; augmented 2005-2015 American Community Survey (IPUMS).
"Rise in U.S. Immigrants From El Salvador, Guatemala and Honduras Outpaces Growth From Elsewhere"

PEW RESEARCH CENTER

2011 –2014 yılları arasında Orta Amerika ve Meksika'dan ABD'ye göç eden kişi sayısı

Kaynak: PEW Research Center

Kaynak: Reuters, US News ve CNN

Haberi Hazırlayan: Hüseyin Sinan GÜLER

ler üzerinden kendisine geçerek ABD'ye gelen göçmenlerin mültecilik başvurularını yasal olarak kabul etmemesi anlamına geliyor. Birleşmiş Milletler, "Güvenli Üçüncü Ülke"yi bir mültecinin mültecilik haklarından herhangi bir tehdit olmadan yararlanabileceği ülke olarak tanımlıyor.

ABD'nin Honduras ve El Salvador ile yaptığı anlaşmalar her iki ülkenin yasama organları tarafından onaylanması sonrasında yürürlüğe girdi fakat Guatemala ile ABD arasında yapılan anlaşma Haziran ayında imzalanmasına rağmen henüz yürürlüğe girmiş değil. Ocak ayında göreve başlayacak olan Guatemala'nın seçilmiş Devlet Başkanı Giammattei ise 15 Ekim'de anlaşmanın içeriği hakkında detaylı bilgi sahibi olmadığını belirtirken ikili bir anlaşmanın ötesinde Guatemala'nın uluslararası kuruluşlar tarafından "Güvenli Üçüncü Ülke" olarak ilan edilmesini gerektiğini ifade etti.

Giammattei'nin açıklaması ardından Reuters'a konuşan Beyaz Saray kaynakları, Guatemala'nın ABD tarafından Meksika ve Orta Amerika yönelik ekonomik kalkınma yardımlarından pay almak istiyorsa muhtemelen mülteci anlaşmasını kabul etmesi gerektiğini belirtti. İki ülke arasındaki anlaşmanın geleceği henüz belli olmazken 23 Ekim'de CNN'e konuşan Beyaz Saray kaynakları anlaşmanın çok yakında Guatemala tarafından onaylanacağını iddia etmişlerdi.

Kolombiya'da Öğretmenler, Öğrenciler ve Sendikalar Çalışma ve Emeklilik Reformuna Karşı Yürüdü

Sendikalı öğretmenler, üniversite öğrencileri ve işçi sendikası temsilcileri, çalışma ve emeklilik reformunu protesto etmek amacıyla başkent Bogotá'da bir yürüyüş gerçekleştirdi.

Kaynak: The Bogotá Post

Kolombiya Eğitim İşçileri Federasyonu yaptığı açıklamada, "Hükümet, Kolombiya halkının iş haklarına zarar verecek çalışma ve emeklilik reformlarını desteklemekte ısrar ediyor." dedi.

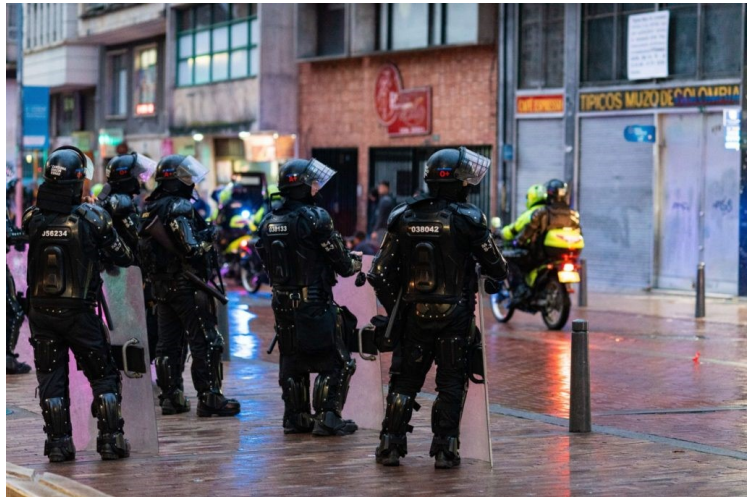
Şehrin farklı yerlerinden başlayan eylemler, Bogotá'da caddelerin barikatlarla kapatılmasıyla son buldu.

Silahlı terör örgütü FARC tarafından yapılan açıklamaya göre Kolombiya'da polis ile eylemciler arasında çatışma çıktı.

FARC'ın Twitter hesabından polisin eylem sırasında öğrencilere nasıl müdahale ettiğini ortaya çıkaran bir video paylaşıldı ve yaşanan arbedede eylemciler biber gazı, sersemletici el bombaları ve cop müdahalesine maruz kaldığı ifade edildi.

Merkez İşçiler Sendikası (CUT), Kolombiya'nın çeşitli şehirlerinde gerçekleştirilen bu yürüyüşün ardından Öğretmenler Sendikasının öncülüğünde 21 Kasım 2019 tarihinde olan ulusal bir grev gerçekleştirileceğini açıkladı.

Geçen ay, başkent Bogotá'da bazı üniversitelerdeki akademisyenlerin yolsuzluk yaptığı iddiası üzerine öğrenciler yurt genelinde protestolar düzenlemişti. Yürüyüş, miting alanlarında polisle göstericiler arasında yaşanan arbede ve çatışmalarla sona ermişti.

Kaynak: The Bogotá Post

Kaynak: The Bogota Post ve Al Jazeera

Haberi Hazırlayan: Beste PALALI

Meksika'da 15.000 Yıl Öncesine Ait Mamut İskeletleri Buldu

Meksika'da insanlar tarafından inşa edilen tuzaklarda 15.000 yıl öncesine ait en az 14 yünlü mamut iskeleti bulundu.

Ulusal Antropoloji ve Tarih Enstitüsü (INAH) tarafından yayımlanan Meksika Çalışmaları'nda 6 Kasım'da yer alan bir tebliğe göre söz konusu olan tuzaklar 15.000 yıl öncesine ait.

Kaynak: AFP

Tultepec'te hâlihazırda 2016 yılında bulunan neredeyse tam bir mamut iskeletine ev sahipliği yapan bir Mamut Müzesi bulunuyor.

INAH Müdürü Diego Prieto Hernández, bu yeni keşfin daha önce bu devasa otçullarla nasıl etkileşime girdiğini hayal ettiğimiz avcı toplayıcı gruplarla ilgili önemli bir mihenk taşı olduğunu söyledi.

20-30 kişilik avcı grupları bir mamutu sürüsünden ayırmak için meşale ve sopalar kullanıyor ve mamutu tuzaklara doğru itiyorlardı. Hayvan bir kez tuzağa düştükten sonra avlanıyor, yemek ve diğer ihtiyaçlar için kullanılıyordu. Arkeologlar, kaburga kemiklerinin mamut etini kesmek için kullanıldığına ve hayvanın iç organlarının da yenildiğine dair kanıtlar buldu.

Avcılar hayatta kalmak için mamutları öldürmek durumunda kalırken bu hayvanları aynı zamanda onurlandırıyorlardı. Arkeologlar avcılarının belirli bir hayvanı yıllarca takip ettiğini ve mamutu avlayabilmek için birçok girişimlerde bulunduğunu söylüyorlar. Nihayetinde hedeflerine ulaştıklarında mamut kemiklerini belirli düzende diziyorlarmış.

INAH'ta Arkeolog olan Luis Cordoba, "Bu özel etkinlikle mamutlara saygı göstererek onların cesur ve yırtıcı olduklarını düşünmüş olmalılar" dedi.

Tuzakların bulunduğu iki çukur yaklaşık 1.7 metre derinliğinde ve 25 metre çapında olup sahada kazılar 10 aydır devam ediyor.

Kaynak: Reuters ve BBC

Haberini hazırlayan: Öğr. Gör. Jose Duarte RIBEIRO

Çeviren: Hüseyin Sinan GÜLER

Kolombiya Küba'dan bir kez daha ELN üyelerinin iadesi konusunda resmi bir cevap istedi

Kolombiya Devlet Başkanı Iván Duque'nin, silahlı sol örgüt Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun (ELN) Küba'daki elebaşları hakkında daha önce çıkarılan ve barış görüşmeleri dolayısıyla askıya alınan arama kararlarının yeniden devreye sokulup, bu kişilerin Kolombiya'ya iade edilmelerine yönelik talebine Küba'dan olumsuz yanıt geldi.

Kaynak: AP

Küba hükümetinden, Havana'da kalan ELN gerillalarının iadesi talebinde bulunan Kolombiya, bu talebe resmi bir cevap vermesini beklediğini yineledi.

Kolombiya Barış Yüksek Komiseri Miguel Ceballos, konuyla ilgili olarak yayınladığı basın açıklamasında, "En önemlisi, Küba'nın resmi bir cevap vermesi çünkü bu resmi yanıtı yedi aydan uzun süredir bekliyoruz" dedi.

Başkan Iván Duque, Venezuela krizini ve Kolombiya üzerindeki etkilerinin ele alındığı Miami'deki bir konferansta, Küba'nın ELN gerilla liderlerinin iade etmemekle Kolombiya-Küba ilişkilerini koparmayı mı planlıyor diye sordu. Ayrıca Duque, Küba hükümetinin Kolombiya ile mi yoksa "suçlularla" mı iletişim kurmak istediği sorusuna net bir cevap vermesi gerektiğini ifadelerine ekledi.

Kolombiya'nın "müzakerecileri yakalama" talebine ise Küba'nın ne karşılık vereceği henüz sessizliğini koruyor.

Öte yandan, Kolombiya 17 Ocak 2019 tarihinde düzenlenen ve 21 kişinin ölümüne sebep olan terör saldırısının sorumlusu olan ve 1964'ten beri gerilla savaşı kapsamında faaliyet gösteren, silahlı sol örgüt Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun (ELN) Küba'da bulunan üst düzey müzakere heyetinin, bahse konu ülke otoriteleri tarafından yakalanmasını ve ülkeye iadesini istemişti.

Kaynak: Reuters

Kaynak: Voice of America ve Al Jazeera

Haberi Hazırlayan: Beste PALALI

30 Peso'nun Değil, 30 Yılın Ayaklanması

Şili'nin başkenti Santiago'da günde ortalama 2.8 milyon vatandaşın ulaşımını sağlayan metro ücretine 6 Ekim 2019 tarihinde günün belirli saatlerinde geçerli olmak üzere %4'lük bir zam uygulanması kararı alındı ve tarife 800 Pesodan 830 Pesoya yükseldi. Alınan zam kararı otobüs tarifelerinde de uygulandı. Şili'de halk ulaşımaya gelen zamlar karşısında maaşlarında herhangi bir iyileştirme yapılmadığını öne sürerek kısa bir süre içerisinde sokağa çıkarak tepkisini gösterdi.

İlk tepkiler lise ve üniversite öğrencilerinden geldi. Turnikelerin üzerinden atlamakla başlayan eylemlere sonrasında halkın geri kalanı da katıldı. Kısa süre içinde daha büyük bir kitlenin bu eylemlere katılmasıyla birlikte, protestolar daha da şiddetlenmeye başladı ve çoğu metronun giriş kapıları kırıldı.

Yaşanan gelişmeler karşısında Şili Cumhurbaşkanı Sebastián Piñera yaptığı açıklamada "Hepimiz protesto yapma ve kendimizi ifade etme hakkına sahibiz. Böyle Kanuna aykırı bir şekilde eylem yapmaya kalkışanları kınıyorum" dedi. Eylemler sırasında kamu malının zarar gördüğünü söyleyerek Şili halkını sağduyuya davet etti. Eylemlerin devam etmesi halinde gerekli hukuki sürecin başlatılacağını altını çizdi.

Kaynak: NBC San Diego

Santiago Metrosu, yapılan eylemler nedeniyle ilk olarak en önemli iki ulaşım hattını, daha sonrasında ise tamamını kapatma kararı aldı. Yapılan gösteriler sırasında

bazı otobüsler yakıldı ve hatta bazı eylemciler Elektrik ve Doğal Gaz Dağıtım Şirketi Merkez Binasını ateşe verdi.

Cumhurbaşkanı bu olayların gerçekleşmesi sebebiyle OHAL ilan etti ve başkanın talimatıyla gerekli hukuki işlem başlatıldı. Şehrin güvenliğinin sağlanması açısından öncelikle sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Daha sonra Cumhurbaşkanı Piñera, Savunma Bakanı Javier Iturriaga'yı görevlendirdi. 1990'da Diktatör Augusto Pinochet'in devrilmesinden sonra şehrin güvenliği ilk defa orduya teslim edilmiş oldu. Şehrin düzeni ve güvenliği resmî ve sivil polisler tarafından sağlanması kararı alındı. Polis, barikatları aşan eylemcileri dağıtmak için tazyikli su ve biber gazı kullandı.

Ordu, savunma hareketi sırasında ölen ve yaralananların olduğunu, yaralanan vatandaşların kayıt altına alındığını belirtti. Hukuki süreç kapsamında da tutuklanan protestocuların sayısı 700'ü aşkın.

Ülkede OHAL ve sokağa çıkma yasağı ilan edilmesine ve yapılan zammın iptal edilmesine karşın protestolar devam etti. Toplumun farklı kesimlerinden 1 milyonu aşkın vatandaş, Santiago'nun merkezinde bulunan La Plaza Italia'da toplanarak barışçıl bir eylem yapmak amacıyla toplandı. Kendilerini uzaylılara benzeten Cumhurbaşkanı Piñera'nın eşine de tepkilerini eylemciler uzaylı maskeleri takarak cevap verdi.

Eylemlerin şiddetinin artmasının ardından Cumhurbaşkanı Piñera, vatandaşlarından sorunların büyüklüğünü idrak edemediklerini, söz konusu durumun telafi edilmesi için "Sosyal Gündem" adlı bir yardım paketi hazırlayacaklarını belirterek halktan özür diledi ve kabinenin istifasını istedi. Yaşanan bu gelişmeler üzerine ülke genelinde yaşanan eylemlere katılım azaldı. Alınan bilgilere göre eylemler sırasında 19 kişi ölüyorken 84 kişi ise yaralandı ve 716 kişi tutuklandı.

Kaynak: BBC ve The Guardian

Haberi Hazırlayan: Hatice Nur Patır

Venezuela Dışişleri Bakanı Jorge Arreaza, Bağlantısızlar Hareketi Zirvesi katılımcılarından destek istedi

Ekim ayının sonlarına doğru Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleşen 18. Bağlantısızlar Hareketi Zirvesi'nde (MNOAL – Movimiento de Países No Alienados) konuşan Venezuela Dışişleri Bakanı Jorge Arreaza, ABD' nin Venezuela'ya karşı uyguladığı sert yaptırımları kınadı ve katılımcı ülkelere destek istedi.

İspanyol haber ajansı EFE tarafından paylaşılan bilgiye göre 23 Ekim Çarşamba günü 18. Bağlantısızlar Hareketi Zirvesi'nde konuşan Arreaza, ABD tarafından Venezuela'ya karşı gerçekleştirilen sert yaptırımların "halkı daha da fakirleştirmek" için olduğunu ve bu tutum sebebiyle mevcut hükümet üzerinde baskı kurarak yönetimde söz hakkı elde etmeye çalıştıklarını vurguladı.

Bakan Arreaza sözlerini "Bağlantısızlar Hareketi daha önce Venezuela'nın yanında olmuştur, bu yüzden Venezuela halkı kendilerine minnettardır. Artık söz konusu oluşum çerçevesinde ortak hareket etmeliyiz çünkü ancak birlikte ilerleyerek refaha, güvenliğe ve yeni bir dünya düzenine ulaşabiliriz." diyerek noktalandı.

Kaynak: AVN

Kaynak: BBC

Haber Hazırlayan: Umut Can TEKİN

TIAR Gündemi

2019 yılının Eylül ayında gündeme gelen ve hala etkisini sürdüren, Rio Paketi olarak da bilinen uluslararası savunma sözleşmesi TIAR'ın üye ülkeleri, Uruguay hariç Venezuela'ya yaptırım kararı aldı.

2012 yılının Temmuz ayında Maduro hükümeti tarafından anlaşmadan çekilen Venezuela, yakın zamanda hükümet tarafından yetkili kabul edilmeyen muhalif Juan Guaidó ile yeniden anlaşmaya dahil olmuştu.

Tüm Latin Amerika ülkelerini kapsayan ve bölge güvenliği için kritik öneme sahip olan, Rio Paketi olarak da adlandırılan TIAR, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Eylül 1947'de Rio de Janeiro'da imzalanmıştı. New York'ta istişare kurulu toplantısı gerçekleştirilen TIAR bünyesinde Venezuela'ya yaptırım kararı alındı. Venezuela "uyuşturucu ticareti ve teröre destek" ile itham edildi.

Kaynak: AA

Kaynak: Agencia Anatolia ve Sputnik

Haber Hazırlayan: Umut Can TEKİN

Rus Başbakan'dan Kuba'ya Resmi Ziyaret

Ekim ayının başında Kuba'yı ziyaret eden Rusya Federasyonu Başbakanı Dimitri Medvedev, Rusya ve Kuba ikili ilişkilerini geliştirmek için önemli adımları attı. Açıklamalarında tekrar Kuba'da bulunmaktan büyük mutluluk duyduğunu belirten Medvedev, Kuba'nın restorasyon ruhunu takdir ettiğini ve karşılıklı ilişkilerin daha da derinleşeceğini belirtti.

Rusya ve Kuba arasında tren yolu, altyapı, endüstri, biyoteknoloji, tarım, enerji ve teknoloji alanlarında çeşitli anlaşmalar imzalandı.

Resmi görüşmeler sonrasında yapılan basın toplantısında konuşan Kuba Devlet Başkanı Miguel Dıaz-Canel, söz konusu anlaşmaların önemine dikkat çekerek bu anlaşmaların iki ülkenin de stratejik çıkarlarına iyi yönde etki ettiğini belirtti.

Kaynak: TVSantiago

Kaynak: *Granma*

Haberı Hazırlayan: Umut Can TEKİN

Dünyanın En Büyük Hidroelektrik Santrali Olan Itaipu Barajı Paraguay Ve Brezilya Arasında Krize Sebep Oldu

Brezilya ve Paraguay hükümetleri arasında kamuoyuna bildirilmeden 24 Mayıs 2019 tarihinde imzalanan Itaipú Hidroelektrik Santrali Anlaşmasının Paraguay basınına sızmasıyla birlikte Paraguay'da halkın sokağa çıkmasına sebep oldu.

ANDE olarak bilinen kamuya ait enerji şirketinin müdürü bahse konu anlaşmanın kapalı kapılar arkasında müzakere edilmesinden duyduğu rahatsızlıktan dolayı görevinden istifa etti.

Bu anlaşmayla, dünyanın en büyük enerji üreten hidroelektrik santrali (130.098.366 MWh) olan Itaipu Barajı'nda yeni bir hidroelektrik santrali kurulacaktı. Ancak söz konusu anlaşmanın basınına sızmasının ardından Paraguay'da tepkiyle karşılandı. Bunun üzerinde her iki hükümetin yetkililerince anlaşmanın iptal edildiği duyuruldu.

Ülke genelinde eleştirilerin odak noktası haline gelen Paraguay Cumhurbaşkanı Mario Abdo Benitez'in Paraguay'ın hiçbir devletin yardımına ihtiyacı olmadığını öne sürerek halkı sağduyuya davet etti. Zira muhalefet kanadı, yapılan bu anlaşmanın Paraguay aleyhine maddeler içerdiğini iddia ederek halkı sokaklara çıkması için çağrıda bulunmuştu.

Anlaşmanın detaylarına göre, söz konusu barajın işletilmesine ilişkin Paraguay'ın ekonomik kazanımlarının Brezilya ile kıyaslanamayacak kadar ise az olduğu belirtilmekteydi.

Bu anlaşmada, Paraguay'ın Itaipu Hidroelektrik Barajı'nda üretilen ve kendi payına düşen yüzde 50'lik kısmından kullanmadığı miktarı, Brezilya

Kaynak: WIZ Tours

menşeli ELECTROBRA adlı elektrik şirketine maliyet fiyatına satmasına zemin hazırlayan hükümlerin bulunması tepkilerin doğmasına sebep olmuştu. Cumhurbaşkanı bu enerji anlaşması konusunda kararlı olduğunu beyan etmiş ancak kimsenin yardımına muhtaç olmadıklarını dile getirmişti. Ülke genelinde yapılan eylemler üzerine Paraguay hükümeti geri adım atarak bu enerji anlaşmasının iptal edildiğini kamuoyuna duyurdu. Gelen tepkiler üzerine hükümet kanadından Dışişleri Bakanı Luis Castiglioni ile Paraguay'ın Brezilya'da yerleşik olan Büyükelçisi istifa etti.

Taraf ülkeler çıkarlarını tekrar gözden geçirmek suretiyle 2023 yılında bu baraj projesini görüşmek konusunda mutabık kaldıklarını ve 2023 yılına kadar söz konusu anlaşmanın rafa kalktığını açıkladılar.

Kaynak: Reuters ve World Policy Review

Haberi Hazırlayan: Zeynep ÇETİNTAŞ

Lula da Silva 18 Ay Sonra Serbest Bırakıldı

Brezilya eski Devlet Başkanı Lula da Silva, 18 aydan fazla bir süre hapis yattıktan sonra serbest bırakıldı.

Lula da Silva, Curitiba kentindeki hapisanede yolsuzluk suçlamasıyla tutuluyordu. Yüksek Mahkeme'nin sanıkların ancak temyiz seçeneklerini tükettikleri takdirde hapsedilebileceği yönündeki karar vermesinden sonra Lula da Silva serbest bırakıldı. Lula da Silva hapis cezasına çarptırıldığından bu yana sadece iki kez temyiz başvurusunda bulunmuş, iç hukuk yollarının tamamını tüketmemiştir.

Brezilya'yı 2003-2010 yılları arasında yöneten 74 yaşındaki eski cumhurbaşkanı, ülkede sol siyasetin bir simge olarak görülüyor. Lula da Silva, kendisini hapisanede önünde bekleyenleri zafer işareti ile selamlayarak hapisaneden çıktı.

8 Kasım Cuma günü serbest bırakıldıktan sonra kendisini bekleyen kalabalığa " Bugün burada 580 gün boyunca hava nasıl olursa olsun bana güneydin, iyi günler ya da iyi geceler seslenen kadınlarla ve erkeklerle konuşabileceğimi sanmıyordum" diye hitap etti.

Kaynak: Reuters

Lula da Silva'nın 45 dakikalık konuşması boyunca

kalabalık sık sık Devlet Başkanı Jair Bolsonaro, Ekonomi Bakanı Paulo Guedes ve Lula'ya mahkûmiyet kararını veren eski yargıç, mevcut Adalet Bakanı Sergio Moro aleyhinde tezahüatlarda bulundu. Lula, Sergio Moro'nun elindeki "yozlaşmış yargı sistemine" karşı masum olduğunu kanıtlamaya söz verdi. Sağcı Cumhurbaşkanı Jair Bolsonaro'yu emekçi Brezilyalıları yoksullaştırdığı için eleştiren Lula, 2022 seçimlerini kazanmak için solu birleştireceğini söyledi. Bolsonaro ise Lula'nın serbest bırakılmasının sonrasında bu duruma Twitter'dan tepki gösterdi. Eski cumhurbaşkanının "an itibariyle serbest, ancak suçlu" olduğunu söyleyen Bolsonaro, Twitter'daki destekçilerden "alçağa mühimmat vermemelerini" istedi.

Lula'nın geçen yıl yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinde favori olduğunu, ancak hapse atıldığını ve kampanya yürütmesine izin verilmediğini belirtmek gerekir. Daha sonrasında, İşçi Partisi (PT) Dilma Rousseff Hükümeti'nde Eğitim Bakanı olarak görev almış, São Paulo eski Belediye Başkanı Fernando Haddad'ı aday göstermiş fakat Haddad, Bolsonaro'ya karşı Başkanlık seçimini kaybetmişti. Fakat Eylül 2019'da Folha de São Paulo gazetesi tarafından yayımlanan bir ankete göre 2018 Başkanlık Seçimleri'nin bugün tekrarlanması halinde Haddad yüzde 42 ile seçimleri kazanırken Bolsonaro ise yüzde 36'da kalıyor.

Şimdi, Brezilya siyaseti büyük bir geri dönüşle karşı karşıya ve PT 2022 başkanlık seçimleri için önemli bir güç biriktiriyor. Lula, masumiyetini kanıtlamadığı sürece, sabıka kaydı nedeniyle seçimlere aday olarak katılamayacak. Bu durum, Lula'nın avukatı Cristiano Zanin'in "adli savaşımız devam ediyor, odağımız davayı geçersiz kılmak" deme nedenlerinden biriydi.

Kaynak: Folha de S. Paulo ve Reuters

Haberi Hazırlayan: Öğr. Gör. Jose Duarte RIBEIRO

Çeviren: Hüseyin Sinan GÜLER

Ankara Üniversitesi Latin Amerika Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi (LAMER) Bülteni aylık periyodlarla yayımlanan düzenli bir yayındır.

Bülten kapsamında yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bültenimize her ay latinamerika.ankara.edu.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Mehmet Necati KUTLU

Editörler

Prof. Dr. İsmail ÖZER

Doç. Dr. Mustafa Murat YÜCEŞAHİN

Öğr. Gör. Zeynep KAYACIK

Öğr. Gör. Jose Duarte RIBEIRO

Teknik Sorumlu

Hüseyin Sinan GÜLER

Yayına Hazırlayanlar

Çağdaş Sina ÇÖREEKLİ

Fırat KESKİN

Beste PALALI

Umut Can TEKİN

Zeynep ÇETİNTAŞ

Hüseyin Sinan GÜLER

Ülke Profili: Bolivya

Resmi Adı: Bolivya Çokuluslu Devleti

Başkent: La Paz

Nüfus: 11.3 milyon (tahmini 2018 verilerine göre)

Yüzölçümü: 1.098.580 km²

Devlet Başkanı: Juan Evo Morales Ayma

Konuşulan Diller: İspanyolca, Guarani, Aymara ve Quechua'yı da kapsayan 36 resmi dil Anayasa'da tanımlıdır.

Para Birimi: Boliviyano (BOB)

GSYİH: 37,51 milyar ABD Doları (2017 verilerine göre)

Etnik Yapı: %70 melez, %20 yerli, %5 beyaz, %1 siyahi (Halkın %44'ü kendilerini Quechua ve Aymara gibi yerli halk olarak tanımlamaktadır)

Kaynak: T.C. Dışişleri Bakanlığı ve CIA Factbook

